

Torenallee 1 bis

Korte omschrijving

Veemgebouw STRIJP S, voormalig Philipsgebouw SDM

Gebouwd in 1942 naar ontwerp van het Ingenieursbureau Philips, in het ontwerp zijn expressionistische elementen verwerkt.

Datum van aanwijzing: 28-09-2001

Datum van registratie: 16-02-2004

Rijksmonumenten nummer complex: 518768

Rijksmonumenten nummer panden: 518770

Redengevende omschrijving

COMPLEX

Inleiding

Als gevolg van de groei die de Philips aan het begin van de twintigste eeuw doormaakte werd uitbreiding van de bebouwing noodzakelijk. De noodzaak van een eigen glasfabriek in de Eerste Wereldoorlog vormde de eerste aanzet tot opzetten van een nieuw complex. Hiervoor werd een nieuwe locatie in Strijp ingericht, in het verlengde van reeds bestaande Philips-bebouwing (complex Emmasingel en Philipsdorp). Het is een rechthoekig terrein, ten zuiden van de spoorlijn. In het noorden wordt dit complex begrensd door de Mathildelaan, in het noordwesten door de Beukenlaan. De Kastanjelaan-Schootsestraat sluit het complex in het zuiden en oosten af en in het zuidwesten wordt het complex afgesloten door de Glaslaan. Het geheel bevindt zich inmiddels in een gebied met veel Philipsbebouwing: aan de overzijde van de Glaslaan is het complex Strijp II ontwikkeld met bebouwing uit een latere fase. Aan de overzijde van de Kastanjelaan ligt de voormalige Philips-bedrijfsschool uit 1949, daarachter bevinden zich woningen van het Philipsdorp. Achter de Beukenlaan strekken zich opnieuw woonwijken in opdracht van Philips gebouwd uit. De inrichting van het terrein werd ontwikkeld door A.I.J. de Broekert, in dienst en in opdracht van Philips. In het concept werd een grote mate van rationaliteit toegepast. Ook bebouwing uit een latere bouwfase werd in deze structuur ingepast. Vanaf de jaren twintig van deze eeuw is het gebied systematisch ingevuld met industriegebouwen. Aan het spoor staan de objecten evenwijdig aan de spoorlijn, voor de verdere bebouwing op het terrein is de Kastanjelaan (schuin ten opzichte van het spoor) richtinggevend geweest.

Rijksmonument

Omschrijving

De te beschermen gebouwen binnen het complex worden vooral gevormd door driebeukige, meerlaagse fabrieksgebouwen welke gezichtsbepalend en richtinggevend voor het complex zijn. De panden hebben een brede centrale straat en over het algemeen een lage verdiepingshoogte in de magazijnen. Door de systematische toepassing van overeenkomstige principes in verschillende gebouwen was het mogelijk standaard elementen toe te passen. Zo is steeds gebruik gemaakt van beton skeletbouw en zijn in een aantal gebouwen varianten van dezelfde trappen te vinden. Verder zijn identieke stalen I-profielen van Krupp gebruikt en bimsbetonnen cassette dakplaten (van het constructiebedrijf De Vries Robbé) algemeen aanwezig. Er is vooral gebruik gemaakt van natuurlijke verlichting door horizontaal aaneengesloten lichtbanden. Dit door Philips ontwikkelde type had een optimale maatvoering tot gevolg.

Het betreft de gebouwen SA, SDM (veemgebouw), SBP/SAN/SK en SF (pompgebouw).

Waardering

Het complex van de Philipsgebouwen aan de Glaslaan is van algemeen belang. Het geheel heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaaleconomische ontwikkeling van de nijverheid, in het bijzonder de stichting van de op nationaal niveau van belang zijnde Philipsfabrieken en als visualisatie van de typologische ontwikkeling van de grootschalige hoogbouw voor de industrie. Het heeft innovatieve waarde vanwege de grootschalige en technisch uitgewerkte toepassing van gewapend betonconstructies. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de uiterst sobere maar indrukwekkende vormgeving van een deel der gebouwen en als voorbeeld van de toegepaste combinatie van bouwelementen; het is tevens van belang als voorbeeld van het werk van in het bedrijf werkzame architecten. Het geheel is tevens van belang vanwege de gaafheid van het ex- en interieur. Het is zeldzaam wegens opzet en constructie en als samenhangend industrielandchap langzamerhand zeldzaam.

Inleiding

Veemgebouw STRIJP S, voormalig Philipsgebouw SDM

Gebouwd in 1942 naar ontwerp van het Ingenieursbureau Philips, in het ontwerp zijn expressionistische elementen verwerkt. Het pand ligt aan de westrand van het terrein tegen de Beukenlaan, in het verlengde van een reeks betonnen magazijnen.

Omschrijving

Tienlaags pand op een rechthoekige plattegrond onder een plat dak. De schuine zijde aan de kant van de Beukenlaan heeft een trapsgewijs verloop. De gevel heeft een aantal vlakken met afgeronde hoeken.

De begane grond is terugliggend geplaatst en kent een hoge verdiepingshoogte en heeft aan de straatzijde bakstenen perrons met trappen. Boven de begane grond steekt een betonnen luifel uit. De verdiepingen daarboven zijn lager en aan de bovenrand voorzien van lage, brede ramen met stalen kozijnen en een kleine roedenverdeling. Het pand kent plaatselijk een opbouw van twee lagen. Het geheel is uitgevoerd in beton waarbij de gevel grotendeels met baksteen is bekleed. Hierin zijn betonnen cordons verwerkt. De constructie bestaat uit vierkante kolommen met afgeschuinde paddenstoelkoppen.

Ramen met stalen kozijnen en kleine roedenverdeling.

Waardering

Het veemgebouw is van algemeen belang. Het geheel heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaaleconomische ontwikkeling van de nijverheid, in het bijzonder de stichting van de op nationaal niveau van belang zijnde Philipsfabrieken en als visualisatie van de typologische ontwikkeling van de grootschalige hoogbouw voor de industrie. Het heeft innovatieve waarde vanwege de grootschalige en technisch uitgewerkte toepassing van gewapend betonconstructies. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de uiterst sobere maar zeer indrukwekkende vormgeving en als voorbeeld van de toegepaste combinatie van bouwelementen; het is tevens van belang als

Rijksmonument

voorbeeld van het werk van het Ingenieursbureau Philips. Het is tevens van belang vanwege de gaafheid van het ex- en interieur. Het is zeldzaam wegens opzet en constructie en als onderdeel van een samenhangend industrielandchap langzamerhand zeldzaam.

Monumenten Inventarisatie Project (M.I.P.)

Adres: Glaslaan 2

Naam: Philips-gebouw SDM

Oorspronkelijke functie: Opslaggebouw

Hoofdfunctie: Handel, kantoor, opslag, transport

Type: Opslag

Bouwperiode: 1942

Gevels en materialen: Baksteen, betonnen cordons, afgeronde hoeken.

Vensters en deuren: Stalen kozijnen. Kleine roedenverdeling.

Constructie: Vierkante kolommen met afgeschuinde paddenstoelkoppen.

Motivering: Industrieel-archeologisch belang.

Bijzonderheden: Lage etages.